

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVENEC 2026

Veřejné zakázky často rozhodují detaily: správné určení předpokládané hodnoty, skutečný účel dohody, rovné procesní postavení stran i pořadí jednotlivých kroků při podávání námitek. Jiří Harnach v červencovém vydání Veřejných zakázek live rozebírá čtyři aktuální rozhodnutí ÚOHS a převádí jejich závěry do praktických doporučení. „Vždy je třeba se dívat na okolnosti věci individuálně,“ upozorňuje Jiří Harnach. Podívejte se na celé video.

Červencové vydání pořadu Veřejné zakázky live přináší průřez rozhodovací praxí, která se dotýká každodenní práce zadavatelů, dodavatelů i jejich právních poradců. Jiří Harnach vybírá případy, jež nejen potvrzují známá pravidla, ale současně ukazují, jak snadno může zdánlivě běžný postup narazit na limity zákona. „Je to mix rozhodnutí, která přinášejí nový pohled na zakázkovou praxi, ale i rozhodnutí, která opakují to, co je dobré si připomenout,“ říká Jiří Harnach. Do popředí se dostávají cateringové služby jako pravidelné plnění, dohoda o narovnání spojená s dodávkou autobusů, rovnost účastníků správního řízení a procesní návaznost námitek a návrhu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

První rozhodnutí se týká cateringových služeb pořizovaných Ministerstvem pro místní rozvoj pro školení konaná na různých místech České republiky. Jednotlivé objednávky dosahovaly částek od desítek tisíc korun, přičemž žádná nepřesáhla přibližně 220 tisíc korun. Zadavatel je proto řešil přímými objednávkami u místních dodavatelů. ÚOHS však tento postup posoudil jako přestupek, protože catering představoval veřejné zakázky pravidelné povahy. „To, že zadavatel předem neví, kdy a kde se školení uskuteční, ještě neznamená, že potřebu cateringu nemůže očekávat,“ vysvětluje Jiří Harnach. Podstatná nebyla hodnota jedné objednávky, ale celkový objem služeb stejného druhu pořizovaných v předchozím období.

Jádrem případu je rozdíl mezi pravidelně pořizovaným plněním podle § 19 zákona o zadávání veřejných zakázek a veřejnou zakázkou rozdělenou na části podle § 18. U zakázky rozdělené na části se předpokládaná hodnota stanoví součtem hodnot všech částí tvořících jeden celek. U pravidelných dodávek či služeb se naopak vychází ze skutečné ceny uhrazené za plnění stejného druhu během předchozích dvanácti měsíců, případně předchozího účetního období, s přihlédnutím k očekávanému vývoji. „Každá zakázka pravidelné povahy je samostatná,“ zdůrazňuje Jiří Harnach. Režim jejího zadání se však odvíjí od předpokládané hodnoty vypočtené za celé rozhodné období, nikoli pouze od ceny konkrétní objednávky.

Rozhodujícím kritériem pravidelnosti není pevný kalendář ani přesný plán budoucích nákupů. Důležité je, zda může zadavatel na základě své dosavadní činnosti objektivně předpokládat, že potřeba stejného druhu plnění vznikne znovu. Skutečně nahodilou situací může být například neočekávaná havárie budovy nebo nutnost neodkladné opravy, kterou nelze rozumně plánovat. Catering ke školením má však jinou povahu. „Sice nevíme kdy a kde, ale můžeme očekávat, že takové plnění budeme pořizovat, protože patří k naší činnosti,“ shrnuje Jiří Harnach. Pravidelnost tedy neznamená mechanické opakování ve stejných termínech, nýbrž objektivní předvídatelnost potřeby.

Významný je také závěr, že u pravidelných zakázek se nezkoumá místní, časová či funkční souvislost stejným způsobem jako u částí jedné veřejné zakázky. Ministerstvo argumentovalo tím, že se školení konala napříč republikou a catering zajišťovali různí místní dodavatelé. Tato geografická roztržštěnost však nebyla rozhodující. „U zakázek pravidelné povahy se nezjišťuje, zda tvoří funkční celek,“ upozorňuje Jiří Harnach. Každá objednávka sice ob stojí samostatně, její zákonný režim se však určí podle celkových výdajů za služby stejného druhu. Jestliže zadavatel v předchozím období utratil za catering přibližně 3,5 milionu korun, nemohl jednotlivé objednávky automaticky považovat za zakázky malého rozsahu.

Rozhodnutí současně nabízí praktické řešení pro zadavatele, kteří potřebují nakupovat menší objemy služeb na různých místech a v nepravidelných termínech. Nemusejí svěřit veškeré plnění jedinému celostátnímu dodavateli. Vhodným nástrojem může být dynamický nákupní systém, který lze rozdělit do kategorií podle předmětu nebo území a následně v něm zadávat jednotlivé zakázky podle aktuální potřeby. „Je mylná představa, že by zadavatel musel všechny objednávky zadat jednomu dodavateli v jediném řízení,“ říká Jiří Harnach. DNS může zajistit potřebnou flexibilitu, otevřít soutěž regionálním firmám a současně snížit riziko, že zadavatel pravidelná plnění nesprávně zadá přímými objednávkami.

Druhé rozhodnutí se zabývá neobvyklou dohodou o narovnání mezi Dopravní společností Zlín-Otrokovice a dodavatelem, který dříve včas nedodal objednané trolejbusy. Zadavatel tvrdil, že mu vznikla škoda, mimo jiné v souvislosti s nevyužitými dotačními prostředky. Strany nakonec uzavřely dohodu, podle níž dodavatel poskytl tři autobusy a zadavatel doplatil přibližně 2,5 milionu korun. První stupeň ÚOHS v tomto postupu spatřoval veřejnou zakázku zadanou mimo zákonný režim. Předseda ÚOHS však rozhodnutí zrušil a řízení zastavil. „Je to velmi kazuistický případ, který se nestává každý den,“ komentuje Jiří Harnach jeho výjimečnost.

Samotné označení smlouvy jako dohody o narovnání zadavatele před působností zakázkového práva nechrání. Také narovnání může představovat veřejnou zakázku, jestliže zadavatel získává dodávku, službu nebo stavební práci a poskytuje za ni hospodářsky ocenitelné protiplnění. Rozhodující je skutečný obsah transakce. „Ve chvíli, kdy zadavatel něco poptává a poskytuje za to finančně ocenitelnou protihodnotu, může taková transakce naplňovat znaky veřejné zakázky,“ vysvětluje Jiří Harnach. V posuzované věci však předseda ÚOHS zohlednil mimořádné okolnosti, zejména původ sporných práv, nejistotu nároku na náhradu škody a absenci dřívější samostatné potřeby pořídit právě tři autobusy.

Zásadní roli sehrála otázka, zda mohl postup zadavatele alespoň potenciálně ovlivnit výběr dodavatele. Sporný nárok na náhradu škody mohl být vypořádán pouze s původním dodavatelem, kterému zadavatel vznik škody přičítal. Nebylo proto možné uspořádat hospodářskou soutěž o to, kdo tuto konkrétní škodu nahradí. „Nahradit škodu mohl pouze jeden jediný dodavatel,“ připomíná Jiří Harnach. Úvaha, že měl zadavatel nejprve škodu soudně vymoci, získat peníze a teprve poté uspořádat zadávací řízení na nákup vozidel, byla podle předsedy ÚOHS v daných poměrech příliš vzdálená reálnému tržnímu chování a nejistotě případného soudního sporu.

Důležitým hlediskem byla rovněž péče řádného hospodáře. Zadavatel neměl pravomocně přiznaný nárok a výsledek případného soudního řízení nebyl jistý. Mohl proto legitimně vyhodnotit, že přijetí autobusů, vypořádání sporných práv a doplatek představují hospodárnější řešení než dlouhý spor s nejistým výsledkem. „Pokud zadavatel dospěl na základě zralých, logických a podložených úvah k tomu, že takto nejlépe saturuje svůj nárok, jde o legitimní postup,“ uvádí Jiří Harnach. Významné bylo také to, že zadavatel před uzavřením narovnání samostatnou potřebu tří autobusů neprojevoval a nic nenasvědčovalo tomu, že by narovnání vytvořil účelově jako prostředek k obejití zadávacího řízení.

Případ dohody o narovnání však nelze chápat jako obecnou výjimku, která by umožnila pod označením narovnání pořizovat zboží bez soutěže. Jeho využitelnost stojí na velmi konkrétním skutkovém základu: existenci sporného nároku, vazbě na jedinou odpovědnou protistranu, absenci předem formulované potřeby a doložené hospodářské úvaze zadavatele. „Vždy je třeba se dívat na okolnosti věci individuálně a ani zavedené judikatorní závěry nemusejí platit absolutně,“ zdůrazňuje Jiří Harnach. Pro zadavatele z toho plyne nutnost archivovat právní posouzení, ekonomické podklady i interní úvahy, které prokazují, proč bylo zvolené vypořádání racionální a proč nesloužilo k obcházení soutěže.

Třetí rozhodnutí připomíná, že řízení před ÚOHS není pouze pokračováním zadávacího procesu, ale především správním řízením, v němž platí základní zásady správního řádu. Případ se týkal zakázky na obnovu vodovodního přivaděče a vztahu mezi koncentrací řízení a rovným postavením účastníků. Zákon umožňuje v řízení zahájeném na návrh uvádět skutečnosti a navrhopvat důkazy zpravidla do patnácti dnů od doručení oznámení o zahájení řízení. Současně však správní orgán musí postupovat nestranně a vyžadovat plnění procesních povinností od všech účastníků rovnou měrou. „Základní zásady správního řádu platí i v řízení před úřadem,“ připomíná Jiří Harnach.

V konkrétním řízení ÚOHS po uplynutí koncentrační lhůty umožnil zadavateli doplnit tvrzení a předložit nové důkazy. Navrhovatel na ně reagoval vlastními protitvrzeními a důkazními prostředky, úřad je však odmítl právě s odkazem na uplynutí lhůty. Předseda ÚOHS takový postup označil za procesně nesprávný. „Pokud úřad umožní zadavateli doplnit tvrzení a důkazy, nelze navrhovateli odepřít právo na tuto procesní aktivitu reagovat,“ cituje podstatu rozhodnutí Jiří Harnach. Koncentrace řízení nesmí fungovat jednostranně. Jakmile správní orgán otevře prostor pro nové argumenty jedné strany, musí druhé straně umožnit účinnou obranu.

Pro účastníky správního řízení má tento závěr výrazný praktický význam. Navrhovatel nemusí předem předkládat každou myslitelnou listinu jen pro případ, že protistrana později přijde s novou argumentací. Takový postup by řízení zbytečně zahlcoval a oslaboval jeho přehlednost. „Je neúčelné sypat do správního řízení všechno, co v danou chvíli nereaguje na argumentaci zadavatele,“ říká Jiří Harnach. Jestliže se však po koncentrační lhůtě objeví nové tvrzení, musí být druhé straně zachována možnost předložit protiargumenty i důkazy, které měla k dispozici již dříve, ale jejichž použití do té doby nebylo potřebné. Rovnost zbraní tak dostává přednost před čistě mechanickým výkladem procesní lhůty.

Poslední rozhodnutí se týká návaznosti námitek a návrhu k ÚOHS. Městská část Praha 12 po námitkách proti rozhodnutí o výběru původní úkon zrušila a současně vydala nové oznámení o výběru. Přestože námitkám formálně vyhověla jen částečně, původní napadený úkon již neexistoval. Dodavatel podal návrh k ÚOHS, jeho argumentace však fakticky mířila proti novému oznámení, proti němuž v okamžiku podání návrhu ještě nepodal námitky. Úřad proto řízení zastavil. „Jakmile zadavatel původní úkon zruší a provede nový, je potřeba projít proces znovu: námitky, a teprve potom návrh,“ uzavírá Jiří Harnach. Čtyři rozebraná rozhodnutí tak spojuje jedno pravidlo: úspěch v zadávacím i přezkumném řízení závisí nejen na znalosti zákona, ale také na správném vyhodnocení konkrétních okolností, důsledné dokumentaci a přesném načasování každého procesního kroku.

Nenechte si ujít další díly.

Podívejte se na video

lt;/center; >

Další články:

- [Zahraniční dodavatel v českých veřejných zakázkách: praktické a právní aspekty](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - SRPEN 2026](#)
- [Nerozdělení veřejné zakázky: legitimní postup, nebo skrytá diskriminace?](#)
- [Aktuální judikatura NSS ve věci veřejných zakázek: pět rozhodnutí s dopadem na praxi zadavatelů i dodavatelů](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVENEC 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek – limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)